Jawapan

Praktis Penguasaan 1

1. Sistem pemerintahan beraja.

2. (i) Bijih timah
(ii) Emas
(iii) Kayu-kayan

3. (i) Keperluan getah asli akibat perkembangan industri kereta.
(ii) Keperluan bijih timah akibat perkembangan industri mengetin.

4. (i) British
(ii) Belanda
(iii) Perancis

5. Persamaan strategi Belanda dan British ialah menggunakan serangan fizikal, perjanjian dan pakatan.

Praktis Penguasaan 2

1. (i) Pulau Pinang
(ii) Singapura
(iii) Melaka

2. (i) Mendapatkan pusat pengumpulan barang.
(ii) Mendapatkan pelabuhan persinggahan.

3. Perjanjian tersebut menyebabkan Alam Melayu terbahagi kepada dua lingkungan pengaruh Barat, iaitu British dan Belanda. Selat Melaka dan Selat Singapura menjadi sempadan antara kedua-dua wilayah pengaruh tersebut.

4. (i) Menguasai keseluruhan Selat Melaka.
(ii) Menarik kedatangan kapal/pedagang.
(iii) Menjadi pusat pengumpulan hasil Alam Melayu.

5. (i) 1826–1857: Negeri-negeri Selat ditadbir oleh SHTI di India, diketuai oleh Gabenor dengan bantuan Residen Konsular. Pulau Pinang menjadi pusat pentadbiran sebelum berpindah ke Singapura pada tahun 1832.
(ii) 1858–1867: Negeri-negeri Selat ditadbir oleh Pejabat India.
(iii) 1867: Pentadbiran dipindahkan ke Pejabat Tanah Jajahan di London.

Praktis Penguasaan 3

1. (i) Perak
(ii) Selangor
(iii) Negeri Sembilan
(iv) Pahang

2. Bijih timah dan emas.

3. (i) Gabungan empat buah negeri, iaitu Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang.
(ii) Diketuai oleh seorang Residen Jeneral.
(iii) Kuala Lumpur menjadi pusat pentadbiran.

4. (i) Manipulasi, iaitu menggunakan konflik atau masalah dalaman untuk campur tangan.
(ii) Perjanjian, iaitu mendesak pemerintah tempatan menandatangani perjanjian untuk menerima naungan British.

5. (i) Menyeragamkan pentadbiran negeri-negeri Melayu.
(ii) Menjimatkan perbelanjaan pentadbiran.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

Praktis Penguasaan 4

1. (i) Perlis
(ii) Kedah
(iii) Kelantan
(iv) Terengganu
(v) Johor

2. (i) Kedudukan dan kuasa Raja Melayu dikekalkan.
(ii) Pentadbiran negeri dikendalikan oleh Raja Melayu dengan bantuan pembesar tempatan dan Penasihat British.

3. (i) Kedudukan strategik negeri-negeri tersebut penting untuk kepentingan British.
(ii) Kekayaan hasil bumi seperti bijih timah dan hasil pertanian menarik minat British.

4. (i) Menggunakan perjanjian dengan pemerintah negeri.
(ii) Menggunakan tekanan/ugutan dan desakan untuk menerima Penasihat British.

5. (i) Sistem pentadbiran tradisional semakin terhakis apabila kuasa Raja Melayu dan pembesar dikurangkan.
(ii) Pentadbiran negeri menggunakan sistem Barat seperti jabatan kerajaan, peraturan dan undang-undang yang baharu.

Praktis Penguasaan 5

1. Dinasti Brooke.

2. (i) Sabah mempunyai kedudukan yang strategik.
(ii) Sabah kaya dengan hasil bumi dan sumber ekonomi.
(iii) British ingin meluaskan pengaruh dan kepentingan ekonominya di Sabah.

3. (i) James Brooke memperoleh Sarawak daripada Sultan Brunei selepas membantu baginda menamatkan pemberontakan.
(ii) Dinasti Brooke meluaskan kawasan pemerintahan melalui perjanjian, pembayaran wang dan tekanan terhadap Sultan Brunei sehingga wilayah Sarawak berkembang.

4. (i) SBUB membahagikan Sabah kepada beberapa residensi dan daerah.
(ii) SBUB melantik pegawai seperti Gabenor, Residen dan Pegawai Daerah untuk mengurus pentadbiran.

5. (i) Pengenaan cukai yang membebankan penduduk.
(ii) Penghapusan kuasa dan pengaruh pemimpin tempatan.
(iii) Pelaksanaan peraturan dan undang-undang baharu yang bertentangan dengan kepentingan penduduk tempatan.
(iv) Campur tangan dalam adat dan kehidupan masyarakat tempatan.

Praktis Penguasaan 6

1. Penggunaan teknologi moden, modal yang besar, tenaga buruh yang ramai dan pengeluaran dalam skala besar untuk pasaran.

2. (i) Getah
(ii) Tebu
(iii) Kopi

3. (i) Meningkatkan hasil dan pendapatan ekonomi negara.
(ii) Mewujudkan peluang pekerjaan serta menggalakkan kemasukan buruh luar.

4. (i) Memperkenalkan undang-undang dan peraturan berkaitan tanah serta kegiatan ekonomi.
(ii) Menubuhkan jabatan atau agensi kerajaan untuk mengurus dan mengawal kegiatan ekonomi seperti perlombongan dan pertanian.

5. (i) Kemunculan bandar-bandar baharu akibat perkembangan perlombongan dan perdagangan.
(ii) Perkembangan sistem pengangkutan dan perhubungan.
(iii) Kemasukan buruh luar menyebabkan pembentukan masyarakat berbilang kaum.
(iv) Perkembangan sistem pendidikan yang berbeza mengikut kaum.
(v) Perkembangan kemudahan sosial seperti hospital dan institusi pendidikan.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

Praktis Penguasaan 7

1. Dol Said.

2. (i) Dol Said
(ii) Rentap
(iii) Mat Salleh

3. (i) Kuasa dan kedudukan pemimpin tempatan terjejas akibat campur tangan Barat.
(ii) Pelaksanaan sistem cukai dan peraturan baharu membebankan penduduk tempatan.

4. (i) Melancarkan serangan secara bersenjata terhadap kubu atau petempatan pihak Barat.
(ii) Membina kubu pertahanan dan menggunakan pengetahuan tentang kawasan tempatan untuk menentang pihak Barat.

5. (i) British memperkukuh pentadbiran dan pertahanan di kawasan yang berlaku penentangan.
(ii) Pemimpin tempatan yang menentang British ditangkap, dibuang negeri atau dihukum.
(iii) Penduduk tempatan mengalami kesan daripada tindakan balas British.
(iv) Penentangan tersebut menunjukkan kegigihan masyarakat tempatan mempertahankan kedaulatan dan hak mereka.

Praktis Penguasaan 8

1. Untuk membantu Raja Melayu dalam pentadbiran negeri dan membincangkan perkara berkaitan pentadbiran serta kepentingan negeri.

2. (i) Diplomasi dan rundingan.
(ii) Memanfaatkan hubungan dengan British untuk kepentingan negeri.
(iii) Menggunakan kebijaksanaan dalam pentadbiran dan pembangunan negeri.

3. (i) Menggunakan diplomasi dan rundingan untuk menghadapi tekanan British.
(ii) Memperkukuh pentadbiran negeri serta memastikan kepentingan rakyat dan negeri terus terpelihara.

4. (i) Berjaya mengekalkan kedudukan institusi Raja Melayu dalam pentadbiran negeri.
(ii) Berjaya memastikan kepentingan negeri dan rakyat terus diberi perhatian melalui pentadbiran serta pembangunan negeri.

5. (i) Mempertahankan kedaulatan dan kepentingan negeri.
(ii) Memastikan institusi Raja Melayu terus dihormati dan dipertahankan.
(iii) Menjamin kebajikan dan kepentingan rakyat.
(iv) Mengukuhkan pentadbiran negeri supaya lebih tersusun dan berkesan.
(v) Menjadi teladan kepada generasi seterusnya tentang kepentingan kebijaksanaan dalam menghadapi cabaran kuasa luar.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.